

תזכיר חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד)

(תיקון – הגדרת הורים מיועדים וביצוע הסכם מחוץ לישראל), התשע"ד – 2014

א. שם החוק המוצע

חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (תיקון – הגדרת הורים מיועדים וביצוע הסכם מחוץ לישראל), התשע"ד – 2014.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בשנת 1996 נחקק בישראל חוק הסכמים לנשיאת עוברים. באותה העת תופעת הפונדקאות הייתה עדיין תופעה חדשה בעולם כולו ומדינות העולם לא הסגירו אותה באופן מקיף. המחוקק הישראלי סבר אז כי יש לאפשר הבאת ילדים באמצעות פונדקאית ל"קבוצת קצה – איש ואישה שהם בני זוג אשר נמנעה מהם האפשרות להביא ילדים לעולם עקב ליקוי פיזיולוגי שמ ונע מהאישה לשאת הריון או כאשר מחמת ההיריון נשקפה לאישה סכנה לחייה".

במשך השנים נתקף החוק פעמיים בבית המשפט העליון. בשני המקרים התבקש בית המשפט לבחון האם יש מקום להרחיב את מעגל הזכאים לפנות בבקשה להתקשר בהסכם לנשיאת עוברים. ועדה ציבורית בראשות השופט אינסלר דנה אף היא בסוגיה זו, אך בסופו של יום הן הועדה והן בית המשפט לא החליטו באותה העת כי יש לשנות את המצב המשפטי שהיה קיים.

בשנת 2010 הוקמה ע"י מנכ"ל משרד הבריאות, הפרופ' רוני גמזו, ועדה ציבורית לבחינת הסדרה חקיקתית של נושא הפרייון וההולדה בישראל, בראשות הפרופ' שלמה מור יוסף. בין היתר, הוטל על הוועדה לבחון את ההסדרים הקיימים בתחום הפונדקאות. הוועדה נדרשה אף היא לשאלה האם יש מקום להרחיב את מעגל הזכאים לפנות בבקשה להתקשר בהסכם לנשיאת עוברים גם לנשים ללא בן זוג ולגברים ללא בת זוג.

הוועדה הגישה את המלצותיה במאי 2012. לגבי פונדקאות בישראל, הוועדה הכירה באינטרס של גברים ללא בנות זוג בהבאת ילדים לעולם ובכך שהפונדקאות עשויה להוות פתרון עבורם, ואולם הוועדה סברה כי אין לאפשר לקבוצה זו ביצוע פונדקאות תמורת תשלום אלא פונדקאות אלטרואיסטית בלבד כדי שהדבר לא יבוא על חשבון מעגל ההורים המיועדים הקיימים היום. עם זאת, הוועדה סברה כי אין שוני מהותי בין נשים יחידות אשר ליקוי רפואי מונע מהן את האפשרות לשאת הריון לבין נשים נשואות בעלות ליקוי כזה, וכי לנשים אלה, יש לאפשר פניה לפונדקאות בתשלום.

בנוסף לכך המליצה הוועדה על הרחבת מעגל הנשים אשר תוכלנה לשמש כפונדקאיות, על הגבלת מספר הפעמים שהורים מיועדים יוכלו לעבור הליך פונדקאות, אם כבר יש להם ילדים ומספר המלצות שמטרתן להגן על האישה הפונדקאית כגון מספר ההליכים בהן אישה תוכל לשמש כפונדקאית.

לצד הפונדקאות בישראל על פי חוק הסכמים לנשיאת עוברים, התפתחה בשנים האחרונות תופעה של ישראלים הנוסעים לחו"ל על מנת להביא לעולם ילד באמצעות פונדקאית תושבת המדינה הזרה. לאור העובדה שהפונדקאות מחוץ לישראל לא הוסדרה עד עתה בחקיקה ישראלית היא מעוררת קשיים רבים – משפטיים ומוסריים, ומדינת ישראל נדרשת לה בדיעבד, כאשר הזוגות והיחידים מבקשים להיכנס עם הילד שנולד, לישראל, להעניק לו אזרחות ישראלית ולהכיר בו כילדם לכל דבר ועניין.

הוועדה המליצה על כי מדינת ישראל תסדיר בחקיקה את אופן ההכרה ב פונדקאות הנעשית מחוץ לישראל, על ידי יצירת מסלול ובו ערובות, גם אם לא מלאות, לכך שיישמרו זכויותיהן של הנשים הפונדקאיות ולכך שאזרחי ישראל יבצעו את ההליך במדינות בהן הדין החל שם מתיר את קיומו. לשם כך, הומלץ על הקמת ועדה בין-משרדית אשר תכיר במרפאות בחו"ל, בהתבסס על בדיקת מסמכים הנוגעים לצד הרפואי, ובהתייחס גם לנושא קבלת ההסכמה מדעת של הפונדקאיות להליך והתנאים הניתנים להם על פי ההסכמים ולאחר בדיקה כי הדין הזר מתיר פונדקאות ומכיר בה באותה מדינה. ביצוע פונדקאות ב מסגרת המסלול המוכר המתואר בסעיף זה, יזכה בהקלות בדרישות להכרה בהורותו ולכניסה לישראל.

דעת המיעוט של הוועדה סברה כי חוק הפונדקאות יתוקן כך שלא תותר פונדקאות תמורת תשלום כלל.

בעקבות הגשת דו"ח הוועדה הרחב, מינה מנכ"ל משרד הבריאות ביוני 2012 צוות לבחינת דרכי היישום של המלצות ועדת מור יוסף. ביולי 2013 הגיש הצוות את מסקנותיו למנכ"ל משרד הבריאות ולשרת הבריאות ח"כ יעל גרמן.

לאחר למידת המלצות האמורות הוחלט כי יש להרחיב את מעגל הזכאים לביצוע פונדקאות בישראל באופן שוויוני כך שגם נשים ללא בן זוג וגברים ללא בת זוג יוכלו לבצע את ההליך בישראל בתשלום כפי שאפשרות זו נתונה להורים מיועדים שהם איש ואשה שהם בני זוג.

הצעת חוק זו נועדה להרחיב באופן שוויוני את מעגל הזכאים לביצוע פונדקאות כאמור, להרחיב את מעגל האימהות הנושאות ולהסדיר את האפשרות לביצוע פונדקאות מחוץ לישראל רק באמצעות חברות תיווך שיוכרו על ידי שרי הבריאות והמשפטים וכן הקמת

וועדה מייעצת שתפקידה לייעץ לשרים בנוגע לחברות התיווך כאמור ולאשר מרפאות מחוץ לישראל אשר במסגרתן נעשה הליך פונדקאות לתושבי ישראל, והכל במטרה להגן על זכויות הצדדים להסכם, על שלומם, בריאותם ועל טובת הילד שיולד.

ג. עיקרי החוק המוצע

סעיף 1: תיקון סעיף 1 לחוק העיקרי

סעיף ההגדרות בנוסחו הנוכחי קובע כי הורים מיועדים הם איש ואשה שהם בני זוג בלבד. מוצע למחוק את המילים "איש ואישה" ולאפשר גם לאישה ללא בן זוג ולאיש ללא בת זוג להתקשר עם אם נושאת בהסכם נשיאת עוברים. כמו כן מוצע לתקן את הגדרת "קרובת משפחה" באופן ש בת-דוד או בת-דודה לא ייחשבו כקרובות משפחה ויוכלו להיות אמהות נושאות להורים מיועדים.

סעיף 2: תיקון סעיף 2 לחוק העיקרי

מטרת סעיף זה היא לקבוע תנאים הנוגעים לצדדים להסכם נשיאת העוברים. מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק ולקבוע כי אם נושאת תוכל להיות אישה נשואה או רווקה ובלבד שיש לה ילד שלא ניטל מחזקתה וכי אם נושאת תוכל להיות אחות ההורה המיועד ובלבד שבמקרה זה, לא יעשה שימוש בזרע אחיה. מוצע גם להגביל את מספר הפעמים שאישה תוכל להיות אם נושאת לשלושה הליכים או עד להולדת שני ילדים. כן מוצע לקבוע גיל מזערי ומירבי לאמהות נושאות ולהורים מיועדים. עוד מוצע לקבוע כי זכאות להליך נשיאת עוברים תהיה להורים מיועדים שהם בני זוג שאין להם יותר מילד אחד משותף ולאיש או אישה שאין להם ילד גנטי כלל. בנוסף, מוצע כי במסגרת ההליך ניתן יהיה לעשות שימוש בתרומת זרע או ביצית אך לא בשניהם גם יחד, כדי לשמור על העיקרון של קשר גנטי בין אחד מההורים המיועדים לפחות לבין הילד שיולד כתוצאה מההליך.

סעיף 3: תיקון סעיף 3 לחוק העיקרי

מוצע להגביל את תקופת כהונתם של חברי ועדת האישורים לארבע שנים ולאפשר הארכת תקופת כהונה זו בארבע שנים נוספות.

סעיף 4: תיקון סעיף 4 לחוק העיקרי

בהתאם להמלצות ועדת מור יוסף בדבר הפרדה בין הצוות המטפל של ההורים המיועדים לצוות המטפל באם הנושאת, מוצע כי חוות הדעת הרפואית והפסיכולוגית בדבר התאמתה

של אם נושאת לביצוע ההליך, המוגשת לוועדת האישורים, תינתן ע"י רופא ופסיכולוג מטעמה וחוות דעת רפואית ופסיכולוגית נפרדת תינתן ע"י רופא ופסיכולוג מטעמם של ההורים המיועדים.

סעיף 5: תיקון סעיף 5 לחוק העיקרי

מוצע להוסיף מספר תנאים לאישור הסכם הפונדקאות, כגון: בדיקה כי ההורים המיועדים לא הורשעו בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה קיים חשש גבוה לפגיעה משמעותית בטובת הילד שיילד וקביעה כי במקרה שבו האם הנושאת היא נשואה, יוסבר לבן זוגה מהן ההשלכות של ההליך והסיכונים הכרוכים. כמו כן, על מנת להגן על בריאותה של האם הנושאת, מוצע להגביל את מספר הניסיונות להשתלט הביציות המופרות בה שלוש, לכל היותר.

סעיף 6: תיקון סעיף 6 לחוק העיקרי.

החוק בנוסחו הנוכחי אינו מגביל את סכום התשלום המירבי הניתן לאם נושאת עבור כיסוי הוצאות הכרוכות בביצוע ההסכם וכפיצוי עבור ביטול זמנה, על הסבל, על אבדן ההכנסה או על כל פיצוי אחר הקבוע במסגרת הסכם נשיאת העוברים. בשל הרחבת מעגל הזכאים לביצוע ההליך, עלה החשש כי כתוצאה מהביקוש לביצוע הליך זה, הצפוי לגדול, מול היצע האמהות הנושאות המוגבל, יאמירו מחירי הסכמים אלו בישראל באופן שמחד יאפשר רק לבעלי אמצעים לבצעו, ומאידך יהווה גורם לחץ משמעותי לנשים לשמש כאמהות נושאות מסיבות כלכליות. לאור האמור מוצע לתקן את סעיף 6 באופן שיוגבל גובה התשלום המירבי לאמהות נושאות ל160,000 ₪. מוצע כי הסכום האמור יעודכן מיד שנה.

סעיף 7: תיקון סעיף 9 לחוק העיקרי

מוצע לקבוע בחוק כי עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים יהיה רשאי לקבל מוועדת האישורים את כל המסמכים והמידע המצוי ברשותם לצורך ביצוע תפקידיו לפי החוק.

סעיף 8: תיקון סעיף 11 לחוק העיקרי

מוצע כי בית המשפט יהיה רשאי לדרוש תסקיר עובד סוציאלי להבטחת טובת הילד במקרים בהם הוא רואה צורך בכך, כתנאי למתן צו הורות להורים מיועדים, אך קבלת תסקיר עובד סוציאלי כאמור, לא תהווה תנאי הכרחי למתן צו ההורות. כמו כן, מוצע לאפשר לבית המשפט לתת צו הורות לצד בהסכם שאינו ההורה הגנטי ובלבד שפנה יחד עם ההורה המיועד לבית המשפט וקיבל את אישור הוועדה בטרם נחתם הסכם נשיאת העוברים

על כי הוא מתאים לביצוע ההליך מבחינה רפואית ופסיכולוגית, כי הוא נכנס להליך מרצונו החופשי וכי הוא לא הורשע בישראל בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה קיים חשש כבוח לפגיעה משמעותית בטובת הילד.

סעיף 9: הוספת פרק ג'1' בנושא הסכס לנשיאת עוברים שנעשה מחוץ לישראל

החוק בנוסחו הנוכחי אינו כולל התייחסות להליכי פונדקאות המבוצעים מחוץ לישראל. מדינת ישראל נדרשת לקשיים הרבים המתעוררים במקרים כאלו בדיעבד, כאשר ההורים המיועדים מבקשים להיכנס עם הילד שנולד, לישראל, להעניק לו אזרחות ישראלית ולהכיר בו כילדם לכל דבר ועני ין. חוסר היכולת לבדוק את חוקיות ההליך במדינה בה הוא נעשה ואת ההסכמה מדעת של הצדדים להסכם, כמו גם החשש מעקיפה של הליכי אימוץ בין ארצי, והעדרם של כל מנגנוני הבקרה הנמצאים בחוק ההסכמים הישראלי, מבהירים את הצורך להסדרת הנושא בחקיקה באופן שיאפשר את הטיפול בעריכת הסכמים כאלה מלכתחילה ואישורם, ואת ההתייחסות לקשרי המשפחה של כל הצדדים הנוגעים להסכמים אלו, כולל מעמדו של היילוד. כמו כן נדרשת התייחסות בחקיקה ל הגנות וערובות הנועדות לשמור על רווחת אמהות פונדקאיות ועל התנהגות מוסרית של אזרחי המדינה.

לאור האמור מוצע להוסיף פרק ג' 1' שיעסוק בהסכמים לנשיאת עוברים הנעשים מחוץ לישראל, ואשר עיקריו יהיו כדלהלן:

(א) מוצע כי שר הבריאות ושר המשפטים (להלן- השרים) יתנו הכרה לחברות תיווך שמטרתן הבלעדית היא פעילות בתחום הפונדקאות במרפאות מוכרות במדינות חוץ. ההכרה תינתן בכפוף לתנאים בהן על חברות התיווך יהיה לעמוד, כגון: הוכחות איתנות כלכלית, העסקת עבדים מקצועיים בתחום פעילותן וכי'. על חברת התיווך יוטלו חובות שבדין לנהוג בתום לב ובמסירות לפי כל דין, תוך הבטחת טובת הצדדים להסכם הפונדקאות וכן לטובת הילד שיילד תוך כיבוד זכויותיהם היסודיות.

(ב) מוצע כי יותר לתושבי ישראל לבצע פונדקאות מחוץ לישראל רק דרך חברות תיווך מוכרות.

(ג) מוצע כי תוקם ועדה מייעצת, בין משרדית שתפקידה יהיה להמליץ לשרים על הכרה בחברת תיווך לשם ביצוע הסכם פונדקאות מחוץ לישראל, להמליץ על ביטול או התליה של הכרה בחברת תיווך ולהמליץ על קביעת הנחיות מקצועיות וכללים לדרכי פעילותה של חברת תיווך מוכרת. בנוסף, מוצע לקבוע את התנאים להכרה בחברת תיווך.

כמו כן מוצע כי הועדה המייעצת תבדוק ותאשר מרפאות מחוץ לישראל בהן חברות התיווך מעוניינות לבצע הליכי פונדקאות מחוץ לישראל.

(ד) ההכרה האמורה בחברות התיווך תותנה בביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ ישראל רק במרפאות חוץ שאושרו על ידי הוועדה המייעצת. חברת התיווך לא תוכל לפעול במרפאות במדינת חוץ שלא הותר לה לפעול בהן במפורש בכתב ההכרה.

(ה) לשם קבלת הכרה, חברת תיווך תידרש לצרף לבקשתה מסמכים מהרשות המוסמכת במדינת החוץ, בניהם: (1) אישורים של הרשות המוסמכת במדינת החוץ בה נמצאת המרפאה המוכרת הנוגעים לרישוי ובקרה של הרשות המוסמכת באותה מדינה על המרפאה (2) נוהל מפורט ומלא של הקריטריונים לבחירה או דחייה של אימהות נושאות באותה מרפאה (3) נוסח של ההסכם בין האימהות הנושאות להורים המיועדים הכולל, בין היתר, מרכיבים המבטיחים שמירה על זכויותיה ומעמדה של האם הנושאת, קיום קשר גנטי בין הילד שיוולד לאחד ההורים לפחות וכי לא נעשה שימוש בביציותיה של האם הנושאת בהליך (4) חוות דעת של הרשות המוסמכת במדינת החוץ בה נמצאת המרפאה, לגבי הדין החל באותה מדינה הכוללת, בין השאר: (א) קביעה כי ניתן לבצע באותה מדינה פונדקאות עבור הורים מיועדים שהם אזרחי חוץ (ב) ניתן להכניס לאותה מדינה חומר גנטי שמקורו מחוץ למדינה (ג) על פי הדין באותה מדינה הילד יחשב כילדם של ההורים המיועדים לכל דבר ועניין ויהיה ניתן להוציאו מחוץ לאותה מדינה (ד) ניתן לבצע באותה מדינה הליך נשיאת עוברים למי שמצוי במעמד האישי בו נתונים הצדדים להסכם וכו'.

(ו) מוצע לקבוע בחוק איסור על חברת תווך שאינה מוכרת לחתום על הסכם עם מרפאה מחוץ לישראל לשם ביצוע הליך פונדקאות.

(ז) מוצע לקבוע כי בקשה לביצוע פונדקאות מחוץ לישראל תוגש לחברת תיווך מוכרת. חברת התיווך המוכרת תבדוק כי המבקש לבצע פונדקאות מחוץ לישראל עומד בתנאים המהותיים החלים על המבקש לבצע פונדקאות בישראל, כגון שהוא מתאים להליך מבחינה רפואית ופסיכולוגית, שהוא לא הורשע בעבירה פלילית אשר מפאת חומרתה או נסיבותיה קיים חשש מהותי לפגיעה משמעותית בטובת הילד ושבקשתו לביצוע פונדקאות לא נדחתה בשנתיים האחרונות על ידי ועדת האישורים או על ידי חברת תיווך אחרת. מבקש אשר רואה עצמו נפגע מהחלטת חברת תיווך מוכרת, יוכל לפנות לבית המשפט בעניין זה.

(ח) לאור פעילויות החברה כאמור, מוצע לקבוע כי החברה תדווח אחת לשנה לשרים על פעילותה וכן לקבוע הסדרים להפסקת פעילותה ולביטול ההכרה בה. כמו כן, מוצע לקבוע כי חברת תיווך תפרסם אך ורק מידע ענייני על עיקרי פעילותיה וכי תוטל עליה ועל עובדיה חובת סודיות בדבר פעילות החברה בעניין הסכמי הפונדקאות מחוץ לישראל.

(ט) מוצע כי תיערך בדיקה גנטית להוכחת קשרי משפחה בין מבקש לבין הילד שיוולד בהתאם להנחיות שיקבע שר החוץ לאחר התייעצות עם שר הבריאות.

(י) מוצע כי לאחר שהוכח קשר גנטי בין הילד שנולד לבין אחד מהבקשים לפחות, יהיה ניתן להכניס לישראל ילד שיוולד כתוצאה מהליך פונדקאות שנעשה באמצעות חברת תיווך מוכרת במרפאה מוכרת. עוד מוצע כי תוך שבעה ימים מיום כניסתו של הילד לישראל, המבקשים יפנו לבית המשפט לקבלת צו הורות. בנוסף, בדומה להסדר המוצע לגבי פונדקאות בישראל, מוצע לאפשר לבית המשפט לתת צו הורות לצד בהסכם שאינו ההורה הגנטי ובלבד שפנה יחד עם ההורה המבקש לבית המשפט וקיבל את אישור הוועדה בטרם נחתם הסכם נשיאת העוברים על כי הוא מתאים לביצוע ההליך מבחינה רפואית ופסיכולוגית, כי הוא נכנס להליך מרצונו החופשי וכי הוא לא הורשע בישראל בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה קיים חשש גבוה לפגיעה משמעותית בטובת הילד.

סעיף 10: תיקון סעיף 11 לחוק העיקרי

מוצע להתאים את האיסורים הפליליים הקיימים בחוק לתיקונים שבהצעת החוק וכן לקבוע כי פעילות לביצוע פונדקאות מחוץ לישראל שלא במסגרת חברת תיווך מוכרת דינה יהיה שנת מאסר אחת.

סעיף 11: תיקון פקודת מס הכנסה

מוצע לקבוע כי סכום התשלומים לאם הנושאת יהיה פטור ממס הכנסה.

סעיף 12 וסעיף 13: מועד תחילתו של החוק ותחולתו

מוצע לקבוע כי מועד תחילת החוק יהיה 6 חודשים מיום פרסומו וכי הוראות החוק לא יחולו על הורים מיועדים אשר קיבלו את אישור ועדת האישורים לביצוע הליך פונדקאות בישראל ערב תחילתו או על חברת תיווך או אדם שחתמו על הסכם נשיאת עוברים מחוץ לישראל ערב תחילתו של החוק.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) יתוקן כמפורט לעיל.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

עיקר השפעת הצעת החוק לעניין זה היא בכל הנוגע לפעילותה של הוועדה המייעצת, משכך לא צפויה השפעה משמעותית על תקציב המדינה, על התקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי.

ו. להלן נוסח החוק המוצע:

תזכיר חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (תיקון – הגדרת הורים מיועדים וביצוע הסכם מחוץ לישראל), התשע"ד - 2014

תיקון סעיף 1 1. בחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו - 1996¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1 -

(1) בהגדרת "אם נושאת" אחרי "אשה" יבוא "תושבת ישראל,".

(2) במקום ההגדרה "הורים מיועדים" יבוא " הורים מיועדים - איש או אשה שהם בני זוג או אשה או איש, תושבי ישראל, המתקשרים עם אם נושאת לשם הולדת ילד";.

(3) בהגדרת "קרובת משפחה" המילים "בת-דוד או בת-דודה" - יימחקו.

תיקון סעיף 2 2. בסעיף 2 לחוק העיקרי -

(1) פסקה 2 – בטלה.

(2) בפסקה 3 -

(א) פסקת משנה (א) תימחק ובמקומה יבוא " (א) פנויה או נשואה ובלבד שהרתה וילדה והילד לא ניטל מחזקתה;".

(ב) בפסקת משנה (ב), אחרי "ההורים המיועדים" יבוא " על אף האמור אחות תוכל לשמש כאם נושאת ובלבד שהזרע בו יופרו הביציות שיושתלו בה, לא יהיה של אחיה".

(ג) אחרי פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ג) מלאו לה 22 שנים וטרם מלאו לה 38 שנים ;

(ד) היא לא שימשה כאם נושאת ביותר משני הליכי נשיאת עוברים קודמים, ולא ילדה יותר מפעם אחת במסגרת הליכי נשיאת עוברים קודמים.".

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 720; התשע"ב, עמ' 591.

(3) במקום פסקה (4) יבוא :

”(4) (א) הביצית אינה של האם הנושאת ;

(ב) הזרע או הביצית המשמשים להפריה חוץ-גופית הם לפחות של אחד מבני הזוג שהם ההורים המיועדים ; היה ההורה המיועד יחידה או יחיד- יהיו הביצית או הזרע, לפי העניין, שלהם ;”.

(4) אחרי פסקה (5) יבוא :

”(6) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 11 לחוק תרומת ביציות התשי”ע - 2010², ההורים המיועדים בגירים ולפחות לאחד מהם טרם מלאו 54 שנים בעת החתימה על ההסכם לנשיאת עוברים ; ועדת האישורים רשאית לתת אישור חריג לתנאי זה במקרים מיוחדים.

(7) להורים המיועדים שהם בני זוג אין יותר מילד אחד משותף ולהורה מיועד שהוא יחידה או יחיד, אין ילד גנטי כלל. ”.

תיקון סעיף 3 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי-

(1) בסעיף קטן (ב) במקום המילים ”שר העבודה והרווחה” יבוא ”שר הרווחה והשירותים החברתיים”.

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא :

”(ז) חברי ועדת האישורים יתמנו לתקופה של ארבע שנים, ואפשר לשוב ולמנותם לתקופה נוספת אחת של ארבע שנים.”.

תיקון סעיף 4 4 בסעיף 4(א) לחוק העיקרי-

(1) במקום האמור בפסקה (3) יבוא ”חוות דעת רפואית של רופא בעל תואר מומחה ברפואת נשים מטעמה של האם הנושאת בדבר התאמתה לתהליך וכן חוות דעת רפואית נפרדת בדבר התאמתם של ההורים המיועדים לתהליך ;”.

(2) במקום האמור בפסקה (4) יבוא ”הערכה פסיכולוגית של פסיכולוג בדבר התאמתה של האם הנושאת לתהליך וכן הערכה פסיכולוגית נפרדת בדבר התאמתם של ההורים המיועדים לתהליך ;”.

תיקון סעיף 5 5 בסעיף 5(א) לחוק העיקרי-

(1) בפסקה (2) אחרי ”הילד שיוולד” יבוא ”וכן נקבע בו כי לכל היותר יעשו שלושה ניסיונות, לכל היותר, להשתלת הביציות המופרות באם הנושאת במסגרת הליך נשיאת העוברים ;”.

² ס”ח התשי”ע, עמ’ 520 ; התשע”א, עמ’ 86.

(2) אחרי פסקה (3) יבוא :

"(4) ההורים המיועדים לא הורשעו בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה קיים חשש גבוה לפגיעה משמעותית בטובת הילד שיוולד ; הוגשו נגד ההורים המיועדים כתבי אישום בשל עבירה כאמור שטרם ניתן בהם פסק דין סופי ; לא יאושר ההליך עד לסיום ההליך הפלילי נגדם ;

(5) היתה האם הנושאת נשואה, הוסבר לבן זוגה, והוא הבין, את השלכות התהליך ואת הסיכונים הכרוכים בביצועו ; בן זוגה של האם הנושאת רשאי להביע את עמדתו בפני ועדת האישורים והיא תובא בפני ההורים המיועדים בטרם מתן אישור להסכם נשיאת עוברים ;

6.6 תיקון סעיף 6 בסעיף 6 לחוק העיקרי-

(1) האמור בו יסומן "(א)" ואחרי המילים " או כל פיצוי סביר אחר " יבוא "ובלבד שסכום התשלומים לא יעלה על 160,000 ₪ בסך הכל".

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(ב) (1) הסכום הנקוב בסעיף קטן (א) יתעדכן ב-1 בינואר של כל שנה (להלן - יום השינוי)

לפי שיעור השינוי במדד החדש לעומת המדד היסודי ;

(1) עדכון הסכומים כאמור בפסקה (1) ייעשה על בסיס הסכומים שנקבעו ליום השינוי הקודם, לפני שעוגלו כאמור בפסקה (3) ;

(2) סכום שעודכן כאמור, יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב ;

(3) המנהל הכללי של משרד הבריאות יפרסם בהודעה ברשומות את נוסח סעיף 6(א) כפי שהתעדכן לפני סעיף זה ;

(4) בסעיף זה-

המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי.

"המדד היסודי" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי הקודם, ולעניין יום השינוי הראשון שלאחר תחילתה של תקנה זו, המדד שפורסם לאחרונה לפני יום תחילתה.

מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה."

7.7 בסעיף 9 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ג) לצורך ביצוע תפקידיו לפי חוק זה, עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים יהיה רשאי לקבל מועדת האישורים את כל המסמכים והמידע המצויים ברשותה."

תיקון סעיף 11 8. במקום האמור בסעיף 11(ב) לחוק העיקרי יבוא "בית המשפט יתן צו הורות אלא אם כן נוכח כי הדבר נוגד את טובת הילד, ורשאי הוא לדרוש קבלת תסקיר עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים לשם כך; נוכח בית המשפט כאמור, יתן צו לפי סעיף 14; בית המשפט רשאי לתת צו הורות גם לצד להסכם נשיאת עוברים ובלבד שפנה יחד עם הורה מיועד שהוא איש או אישה לבית המשפט בהתאם להוראות סעיף קטן (א) וקיבל את אישור ועדת האישורים על כי הוא עומד בתנאי סעיף 2(6), 4(3)-(5) וסעיף 5(א)(1), (3) ו- (4) לחוק בטרם נחתם ההסכם לנשיאת עוברים."

הוספת פרק ג' 9. אחרי פרק ג' לחוק העיקרי, יבוא:

"פרק ג': הסכם לנשיאת עוברים שנעשה מחוץ לישראל

הגדרות 17א. בפרק זה:

"אם נושאת מחוץ לישראל" – אשה, הנושאת הריון עבור הורים מיועדים מחוץ לישראל, שאינה תושבת ישראל והיא תושבת המדינה בה נחתם ההסכם לנשיאת עוברים ובה התבצע ההיריון והלידה"

"בדיקה גנטית" – בדיקה גנטית להוכחת קשרי משפחה כהגדרתה בחוק מידע גנטי התשס"א - 32000 (להלן - חוק מידע גנטי);
"הועדה המייעצת" – ועדה שהוקמה לפי סעיף 17ג;

"חברת תיווך מוכרת" – חברה כמשמעה תה בחוק החברות התשנ"ט-41999 שהוכרה על ידי שר הבריאות ושר המשפטים (להלן - השרים) לעניין ביצוע הסכם נשיאת עוברים מחוץ לישראל;
"מבקש" - איש או אשה שהם בני זוג או אשה או איש, תושבי ישראל המבקשים מחברת תיווך להתקשר עם אם נושאת מחוץ לישראל לשם הולדת ילד;

"מרפאה מוכרת" – מרפאה או מוסד רפואי מחוץ לישראל, שנבדקו ואושרו על ידי הועדה המייעצת לעניין ביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל;

³ ס"ח התשס"א, עמ' 62; התשס"ח, עמ' 736.
⁴ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189; התשע"ד, עמ' 170.

חברת תיווך מוכרת 17.ב. (א) הליך הסכמים לנשיאת עוברים במדינת חוץ, יבוצע באמצעות חברת תיווך מוכרת בלבד שמטרתה הבלעדית היא פעילות בתחום הליכי נשיאת עוברים במרפאות מוכרות במדינות חוץ, ואשר הוכרה על השרים בהתאם להוראות חוק זה.

(ב) בפעילותה לפי חוק זה תנהג חברת תיווך מוכרת בתום לב, במסירות ולפי הוראות כל דין, תוך הבטחת טובת הצדדים להסכם נשיאת העוברים וכן לטובת הילד שיילד תוך כיבוד זכויותיהם היסודיות, לרבות אלה המוכרות במשפט הבינלאומי;

ועדה מייעצת 17.ג. (א) השרים ימנו ועדה מייעצת לעניין הכרה בחברות תיווך, ולשם בדיקה ואישור מרפאות מחוץ לישראל לצורך ביצוע הליכי נשיאת עוברים במדינות חוץ; הועדה תהיה בת 7 חברים, ואלו הם:

- (1) רופא נציג משרד הבריאות והוא יהיה היו"ר;
- (2) נציג משרד הבריאות;
- (3) שני נציגי משרד המשפטים;
- (4) נציג רשות אוכלוסין;
- (5) נציג משרד הרווחה והשירותים החברתיים;
- (6) נציג משרד החוץ.

(ב) נציגים כאמור בפסקה (א) יתמנו לאחר התייעצות עם השר הממונה על המשרד אותו הם מייצגים; בהרכב הוועדה המייעצת יהיה ייצוג של שני חברים לפחות לבני כל אחד מהמינים.

(ג) תפקיד הוועדה יהיה להמליץ לשרים על הכרה בחברות תיווך לשם ביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל, על ביטול או התליה של הכרה בחברת תיווך, לבדוק ולאשר מרפאות מחוץ לישראל בהן מתקיימים הליכי נשיאת עוברים וכן להמליץ לשרים על קביעת הנחיות מקצועיות וכללים לדרכי עבודתה של חברת תיווך מוכרת.

(ד) הוועדה המייעצת רשאית לדרוש מחברת תיווך שהגישה בקשה לקבלת הכרה, כל מידע או מסמך הדרושים לה לצורך מתן חוות דעת לשרים או לשם קבלת החלטה לגבי אישור מרפאות מוכרות.

(א) השרים רשאים להכיר בחברת תיווך לאחר שהוועדה המייעצת מצאה כי התקיימו בה כל אלה :

- (1) לעובדי חברת התיווך הכישורים הדרושים לפעול במומחיות ובמקצועיות נאותה בעניין הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל;
- (2) לעובדי חברת התיווך הכישורים הדרושים לפעול במומחיות ובמקצועיות נאותה בעניין הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל;
- (3) חברת התיווך מעסיקה מנהלים ובעלי מקצוע ברמה גבוהה, בעלי ערכים אתיים נאותים ובמספר מספיק לביצוע פעולותיה, ובכלל זה רופאים, שאחד מהם לפחות הוא בעל תואר מומחה ביילוד ובגניקולוגיה ובעל עשר שנות ותק לפחות בתחום הפוריות, אחיות, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, עורך דין בעל שבע שנות ותק לפחות, מנהל חשבונות ומבקר פנים; מלי לגרוע מהוראות פסקה זאת, שר הבריאות רשאי לקבוע כי חברת תיווך חייבת להעסיק בעלי תפקידים או בעלי מקצועות מסוימים וכן לקבוע את כשירותם וכישוריהם.
- (4) בעלי החברה, מנהליה, עובדיה או מי שפועל מטעמה, לא הורשעו בעבירה שיש עימה קלון או בעבירה על הוראות חוק זה;

(5) הגמול או השכר שמשלמת החברה למנהליה ולמי שמועסק על ידה או פועל מטעמה, הוא סביר ביחס לעבודה שהם מבצעים או לשירותים שהם נותנים;

(ב) הכרה בחברה תיווך תאפשר לחברת התיווך המוכרת לפעול במרפאות מוכרות מסוימות בלבד כפי שפורטו בבקשה שהוגשה על ידי חברת התיווך המוכרת בהתאם הוראות סעיף 17ו; רשימת המרפאות בהן רשאית לפעול חברת התיווך המוכרת כאמור, תירשם על גבי כתב ההכרה;

(ג) תוקף ההכרה יהיה שלוש שנים ורשאים השרים ליתן את ההכרה לתקופה שקבעו, הקצרה משלוש שנים, מטעמים שירשמו בהחלטתם; ניתן להאריך תקופה זו, מידי פעם, לתקופות נוספות של עד שלוש שנים כל אחת.

(ד) הודעה על מתן הכרה לחברת תיווך תתפרסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות והמשפטים ובכל דרך אחרת שיורו השרים.

(ה) מצאו השרים שלאור היקף ואופן פעילותה של חברת תיווך מוכרת יש צורך לקבוע תנאים נוספים לפעילותה, רשאים הם לקבוע את התנאים ולהורות כי פעילותה של חברת התיווך המוכרת תותנה בקיום התנאים הנוספים.

17ה. (א)בקשה להכרה בחברת תיווך תוגש לוועדה המייעצת בכתב בדרך שתפורסם על ידה.

(ב) לבקשה תצרף חברת התיווך מסמכים המעידים על עמידתה בתנאי סעיף 17ד וכן בקשה להכרה במרפאות מחוץ לישראל בהן יבוצעו הליכי נשיאת עוברים באמצעותה, בהתאם להוראות סעיף 17ו.

17ו. (א) לשם קבלת הכרה, תגיש חברת תיווך בקשה בכתב לוועדה המייעצת ובה רשימה של המרפאות מחוץ לישראל, בהן היא מעוניינת לבצע הליכי נשיאת עוברים בהתאם לפרק זה. חוץ

(ב) לבקשה יצורפו המסמכים הבאים, בשפת המקור ובתרגום לעברית באישור נוטריון:

- (1) אישורים של הרשות המוסמכת במדינת החוץ בה נמצאת המרפאה, שיפורטו בנוהל שיפרסם המנהל, הנוגעים לרישוי ובקרה של הרשויות המוסמכות באותה מדינה על המרפאה, לבדיקות המתבצעות בה, למקור החומר הגנטי בו נעשה שימוש במסגרת הליך נשיאת העוברים באותה מרפאה וכל מסמך אחר הנוגע לפן הבריאותי הנדרש לפי שיקול דעת המנהל;
- (2) נוהל מפורט ומלא של הקריטריונים לבחירת או דחיית אמהות נושאות באותה מרפאה, לרבות מספר הביציות המוחזרות במסגרת ההליך, הגיל המרבי של האמהות הנושאות ורשימת הבדיקות הרפואיות המבוצעות לאמהות הנושאות באותה מרפאה.
- (3) נוסח של הסכם בין אמהות נושאות לבין הורים מיועדים, המשמש את המרפאה בהליכי נשיאת עוברים הכולל את הרכיבים הבאים:
- (א) נקבע בו כי ישולמו הוצאותיה הרפואיות של האם הנושאת במעקב ההיריון והלידה;
- (ב) נקבע בו כי ההורים המיועדים ייקחו את הילד שייוולד כתוצאה מההליך בכל מקרה, ללא אפשרות חרטה, גם, למשל, אם הוא נולד עם מום;
- (ג) נקבעו בו תנאים המבטאים הגנה על זכותה של האם הנושאת על גופה, לרבות לעניין הפסקת הריון ואופן הלידה;
- (ד) נקבע בו כי ייערכו לאם הנושאת במרפאה בדיקות מוקדמות למחלות מדבקות ובדיקות המעידות על כי ההיריון אינו מסכן את בריאותה;
- (ה) נקבע בו כי הביציות בהן נעשה שימוש במסגרת ההליך אינן של האם הנושאת;

- (ו) נקבע בו כי לאחד מההורים המיועדים לפחות יהיה קשר גנטי עם הילד שיוולד ;
- (ז) ההורים המיועדים והאם הנושאת חתמו על ההסכם לפני הטיפול הראשון שניתן לאם הנושאת ;
- (ח) נבדק כי האם הנושאת מסוגלת לתת את הסכמה מדעת לביצוע ההליך, כי היא מודעת למשמעות ההליך ותוצאותיו וכי הסכמתה מדעת ניתנה מרצונה החופשי ובשפתה לפני הטיפול הראשון שניתן לה ;
- (ט) ההסכם לא יאסור על האם הנושאת לקבל ולשמור העתק מההסכם ומכל מסמך רפואי הנוגע להליך ;
- (י) נקבע בו כי האם הנושאת תחתום בפני נציג מוסמך של מדינת ישראל במדינת החוץ או בפני שופט במדינת החוץ, על הסכמתה למסירת הילד שילדה לרשות ההורים המיועדים.
- (4) חוות דעת של הרשות המוסמכת במדינת החוץ בה נמצאת המרפאה, לגבי הדין החל באותה מדינה, הכוללת, בין היתר, את הרכיבים הבאים :
- (א) ניתן לבצע באותה מדינה הליך נשיאת עוברים עבור הורים מיועדים שהם אזרחי חוץ ;
- (ב) ניתן להכניס לאותה מדינה חומר גנטי שמקורו מחוץ למדינה ולהשתמש בו במסגרת הליך נשיאת עוברים עבור הורים מיועדים שהם אזרחי חוץ ;

(ג) על פי הדין החל באותה מדינה הילד שייולד יחשב כילדם של ההורים המיועדים לכל דבר ועניין ולא ילדה של הפונדקאית ויהיה ניתן להוציא אותו מחוץ לאותה מדינה; אם על פי הדין החל באותה מדינה הילד נחשב כילדה של האם הנושאת- יפורט ההליך הנדרש לשם רישום הילד כילדם של ההורים המיועדים לכל דבר ועניין;

(ד) ניתן לבצע באותה מדינה הליך נשיאת עוברים למי שמצוי במעמד האישי בו נתונים הצדדים להסכם;

(ה) ניתן לבצע באותה מדינה הליך נשיאת עוברים תמורת פיצוי או תשלום לאם הנושאת.

17ז. אישור הועדה המייעצת למרפאה מוכרת
הועדה המייעצת תאשר כי מרפאה היא מוכרת וכי חברת תיווך מוכרת רשאית לפעול במרפאה המוכרת, אם הוכח להנחת דעת הועדה המייעצת כי התקיימו במרפאה התנאים המפורטים בסעיף 17(ו); הועדה המייעצת רשאית להגביל את האישור למרפאה המוכרת בכל תנאי הדרוש, לדעתה, כדי להבטיח את בריאות הצדדים להסכם ואת טובת הילד שייולד.

17ח. הסכם עם מרפאה מחוץ לישראל
לא תחתום חברת תיווך מוכרת על הסכם עם מרפאה במדינת חוץ, אלא אם היא מרפאה מוכרת כאמור בסעיף 17ז.

17ט. מידע על פעילות חברת תיווך מוכרת
חברת תיווך מוכרת תמסור למשרד הבריאות, המשפטים או לוועדה המייעצת, על פי דרישתה מעת לעת, מידע ומסמכים מדגמיים הנוגעים למרפאות מוכרות, למבקש או לילד שנולד כתוצאה מהסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל או לפעילות חברת התיווך המוכרת, והכל לצורך מילוי תפקידיהם של השרים ושל הועדה המייעצת.

17י. בקשה לביצוע הליך נשיאת עוברים מחוץ לישראל
(א) בקשה לביצוע הליך נשיאת עוברים מחוץ לישראל תוגש לחברת תיווך מוכרת בידי מבקש.

(ב) לבקשה יצורף טופס ויתור על סודיות רפואית והסכמה לקבלת מידע מהמרשם הפלילי.

בדיקת עמידת מבקש 17יא. (א) חברת תיווך מוכרת תבדוק כי המבקש עומד בתנאים המפורטים בסעיף 2(6), 4(3)-(5) וסעיף 5(א)(1), (3) ו- (4) לחוק. הסכם נשיאת עוברים מחוץ לישראל.

(ב) חברת תיווך מוכרת תבדוק אצל ועדת האישורים ואצל חברות תיווך מוכרות אחרות האם המבקש נמצא בלתי כשיר לביצוע הסכם לנשיאת עוברים בישראל או מחוץ לישראל.

תוצאות בדיקת 17יב. (א) מצאה חברת תיווך מוכרת כי מבקש אינו עומד בתנאים לביצוע פונדקאות מחוץ לישראל לא תאשר למבקש לבצע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל ותודיע על החלטתה למבקש. אי עמידת מבקש על עמידת מבקש בתנאים לביצוע הסכם נשיאת עוברים מחוץ לישראל

(ב) מבקש הרואה עצמו נפגע מהחלטת חברת תיווך בקשר לעמידתו בתנאים לביצוע הליך נשיאת עוברים מחוץ לישראל, רשאי לערער על ההחלטה לבית המשפט.

מבקש שבקשתו 17יג. חברת תיווך מוכרת לא תטפל בבקשה של מבקש, אם קבעה ועדת האישורים או חברת תיווך אחרת כי המבקש אינו עומדת בתנאים לביצוע פונדקאות בישראל או מחוץ לישראל, אלא אם כן חלפו לפחות שנתיים מיום הקביעה האמורה. נדחתה על ידי ועדת האישורים או על ידי חברת תיווך מוכרת

עריכת הסכם
לנשיאת עוברים
מחוץ לישראל

17 י.ד.

(א) נוכחה חברת תיווך מוכרת, לאחר שערכה בדיקה ובירור
כאמור בסעיף 17יא, כי המבקש נמצא מתאים לביצוע הסכם
נשיאת עוברים מחוץ לישראל, תאפשר חברת התיווך למבקש
להתקשר בהסכם לנשיאת עוברים, בהתאם להוראות סעיף
17ו(ב)(3), עם אם נושאת מחוץ לישראל לשם ביצוע הליך
נשיאת עוברים באחת מהמרפאות המוכרות בה רשאית חברת
התיווך המוכרת לבצע הסכמים לנשיאת עוברים מחוץ
לישראל.

(ב) הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל ייחתם בפני נציגי חברת
התיווך המוכרת; כל שינוי בהסכם טעון אישור חברת התיווך
המוכרת.

(ג) חברת התיווך המוכרת רשאית לשוב ולדון באישור שנתנה
למבקש, אם חל שינוי מהותי בעובדות, בנסיבות או בתנאים
ששימשו יסוד להחלטתה וכל עוד לא הושגה הביצית
המופריית באם נושאת מחוץ לישראל בהתאם להסכם נשיאת
עוברים.

עריכת בדיקה גנטית 17טו. (א) נולד ילד כתוצאה מהליך נשיאת עוברים מחוץ לישראל, תגיש
לילד שנולד כתוצאה
מהסכם לנשיאת
עוברים מחוץ
לישראל

(ב) שר החוץ, בהתייעצות עם שר הבריאות, יפרסם הנחיות בדבר
עריכת הבדיקה גנטית והמסמכים אשר יצורפו לבקשה כאמור.

בקשה לאישור כניסת 17טז. (א) הוכח קשר גנטי בין הילד שנולד כתוצאה מהליך נשיאת
ילד שנולד כתוצאה
מהסכם לנשיאת
עוברים מחוץ
לישראל

עוברים מחוץ לישראל לבין אחד מהמבקשים לפחות, תגיש
חברת התיווך המוכרת לשר הפנים בקשה לאשר את כניסת
הילד לישראל לשיבת קבע.

(ב) בקשה כאמור תוגש בצירוף מסמכים שיורה שר הפנים.

צו לקביעת מעמד ילד 17 יז.

שנולד כתוצאה
מהסכם לנשיאת
עוברים מחוץ
לישראל

תוך שבעה ימים מיום כניסתו של הילד לישראל, יגישו
המבקשים בקשה למתן צו הורות בהתאם להוראות סעיף 11 ;
בית המשפט רשאי לתת צו הורות גם לצד להסכם נשיאת
עוברים ובלבד שפנה יחד עם מבקש יחיד לבית המשפט כאמור
וקיבל את אישור חברת התיווך על כי הוא עומד בתנאי סעיף
2(6), 4(3)-(5) וסעיף 5(א)(1), (3) ו- (4) לחוק בטרם נחתם
ההסכם לנשיאת עוברים.

אפוטרופסות על ילד 17 יח.

שנולד כתוצאה
מהסכם לנשיאת
עוברים מחוץ
לישראל

(א) חברת תיווך מוכרת שביצעה הסכם לנשיאת עוברים בהתאם
לפרק זה, תהיה אפוטרופוס על הילד שנכנס לישראל בהתאם
להוראת סעיף 17טז ויהיו לה, עד למתן צו ההורות או עד
להחלטה אחרת של בית המשפט, זכויות חובות וסמכויות של
הורה.

(ב) עמותה מוכרת תקבע אדם נושא תפקיד בעמותה אשר ימלא
בפועל את תפקיד האפוטרופוס כאמור.

דיווח על פעילות 17 יט.

חברת תיווך מוכרת

חברת תיווך מוכרת תעביר לשרים, בתחילת כל שנה, נתונים על
מספר הבקשות שהוגשו לה לביצוע הליכי נשיאת עוברים מחוץ
לישראל, על מספר הבקשות שנדחו ומספר הבקשות שאושרו, על
המרפאות בהן התקיימו הליכי נשיאת עוברים מחוץ לישראל
ונתונים הסתברותיים נוספים ככל שיחליטו שרי הבריאות
והמשפטים.

הפסקת פעילות של 17 כ.

חברת תיווך מוכרת

(א) החליטה חברת תיווך מוכרת להפסיק את פעילותה, תמסור
על כך הודעה בכתב לוועדה המייעצת, שלושה חודשים
לפחות לפני המועד שקבעה לסיום פעילותה.

(ב) הפסיקה חברת תיווך מוכרת את פעילותה, או בוטלה או
הותלתה ההכרה בה, תעביר לוועדה המייעצת את כל תיקי
המבקשים ותיקי הילדים שנולדו כתוצאה מהסכם לנשיאת
עוברים מחוץ לישראל ואת כל המסמכים שבידיה הנוגעים
להסכמי נשיאת עוברים מחוץ לישראל.

(ג) הודעה על הפסקת פעילותה של חברת תיווך מוכרת לפי סעיף זה תפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות והמשפטים ובכל דרך אחרת שיורו השרים.

ביטול הכרה של חברת תיווך מוכרת או התלייתה
17כא. (א) השרים, רשאים לבטל או להתלות הכרה בחברת תיווך מוכרת, אם מצאו, לאחר קבלת חוות דעתה של הועדה המייעצת, ולאחר שניתנה לחברת התיווך המוכרת הזדמנות לטעון טענותיה, כי מן הנכון לעשות כן מטעמים של תקנת הציבור, טובת הורים מיועדים או טובת הילד, או אם:

(1) חברת התיווך המוכרת הפרה הוראה לפי חוק זה;

(2) חברת התיווך המוכרת לא קיימה או חדלה לקיים תנאי שהתנו השרים או הועדה המייעצת להכרה בה או לפעילותה בנושא הסכמים לנשיאת עוברים מחוץ לישראל;

(3) בעלים, מנהל או עובד העמותה הורשע במשפט פלילי בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה על הוראות חוק זה.

(ב) הודעה על ביטול ההכרה בעמותה מוכרת או על התליית ההכרה בה לפי סעיף זה תפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות והמשפטים ובכל דרך אחרת שיורו השרים.

הגבלת עריכת הסכם 17כב. (א) השרים רשאים לאסור, בצו, עריכה וביצוע הסכם לנשיאת עוברים במדינות חוץ מסוימת.

(ב) אין לפעול בהסכם לנשיאת עוברים במדינה זו כל עוד הצו בתוקפו.

סודיות

17כג. על אף הוראות כל חוק, רשאית עמותה מוכרת למסור מידע בישראל או מחוץ לישראל, ככל שהדבר נחוץ לביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל, ואולם חברת תיווך מוכרת, בעליה, עובדיה או כל מי שפועל מטעמה לא ימסרו ולא יגלו כל מידע או מסמך, אשר הגיעו אליהם בקשר לפעילותם בעניין הסכמים לנשיאת עוברים מחוץ לישראל, אלא למי שמוסמך לקבל את המידע או את המסמך לשם ביצוע תפקידיו לפי הוראות חוק זה.

פרסומת

17כד. לא תפרסם חברת תיווך מוכרת אלא פ' רסום שהוא מידע ענייני על עיקרי פעילותה, ובלבד שפרסום מידע כאמור לא יסתור את תקנת הציבור או יפגע בטובת הילד; השרים רשאים לקבוע כללים לפרסום לפי הוראות סעיף זה.

כניסה לישראל

17כה. לא תותר כניסה לישראל שלילד שנולד כתוצאה מהסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל, אלא אם כן התקיימו הוראות חוק זה.

תיקון סעיף 19 01. בסעיף 19 לחוק העיקרי-

(א) בסעיף קטן (ג), אחרי "בישיבות ועדת האישורים" יבוא "או בישיבות חברת התיווך המוכרת", אחרי "אם נושאת" יבוא "בישראל או מחוץ לישראל" ואחרי "של הורים מיועדים" יבוא "או של צד להסכם נשיאת עוברים".

(ב) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) חברת תיווך, בעליה, או מי מטעמה, המבצע, מציע, נותן, מבקש או מקבל תמורה בכסף או בשווה כסף בקשר עם ביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל, שלא במרפאה שהוכרה על ידי הועדה המייעצת או בקשר למבקש שאינו עומד בתנאי סעיף 17יא, דינו- מאסר שנה אחת או קנס פי שלושה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977⁵.

(ו) אדם המציע, נותן, מבקש או מקבל תמורה בכסף או בשווה כסף בקשר לביצוע הסכם לנשיאת עוברים מחוץ לישראל שלא באמצעות חברת תיווך מוכרת, דינו- מאסר שנה אחת."

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשע"ב, עמ' 510.

11. תיקון פקודת מס הכנסה "בפקודת מס הכנסה, בסעיף 9, אחרי פסקה (30) יבוא :

"תשלום לאם נושאת (31) תשלום לאם נושאת לפי סעיף 6(א) לחוק הסכמים לנשיאת עוברים, התשנ"ו - 1996⁶ ."

21. תחילה תחילתו של חוק זה הוא 6 חודשים מיום פרסומו.

31. תחולה הוראות חוק זה לא יחולו על הורים מיועדים אשר קיבלו את אישור ועדת האישורים לביצוע הליך פונדקאות בישראל ערב תחילתו או על חברת תיווך או אדם שחתמו על הסכם נשיאת עוברים מחוץ לישראל ערב תחילתו של חוק זה.

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 720; התשע"ב, עמ' 591.